

Terviseamet
Töötervishoiu büroo

Kutsehaigestumine ja tööst põhjustatud haigestumine 2013. aastal

Andmete analüüs

Sisukord

Töötervishoid ja tööohutus ettevõtetes	3
Tööandja roll tervisekontrolli korraldamisel	4
Töötervishoiuarsti roll tervisekontrolli teostamisel.....	5
Kutsehaiguste ja tööst põhjustatud haigestumisest teavitamine	5
Kutsehaigestumine ja tööst põhjustatud haigestumine 2013. aastal	5
Kutsehaigestumine 2013. aastal	7
Tööst põhjustatud haigestumine 2013. aastal	9

Töötervishoid ja tööohutus ettevõtetes

Suurema osa oma ärkveloleku ajast teeb inimene tööd, seetõttu mõjutavad tema töövõimet ja tervist töökeskkonna ohutegurid. Ettevõtete töötervishoiu ja tööohutuse olukorda kirjeldavad Tööinspektsiooni avaldatud andmed. 2013. aastal külastati töötervishoiu ja tööohutuse järelevalve käigus kokku 2665 ettevõtet, sealhulgas tuvastati erinevate õigusaktide suhtes rikkumisi kokku 11 810. Ühe ettevõtte külastuse käigus tuvastati keskmiselt 4,4 rikkumist¹.

Töökeskkonna töötervishoiu ja tööohutuse nõuete täitmisega ettevõtetes on probleeme, seetõttu ei selgitata sageli välja võimalikke ohutegureid ja ei rakendata meetmeid ohutegurite mõju vähendamiseks. Sagedasemad töötervishoiu ja tööohutusala rikkumised aastatel 2009-2013 on olnud seotud puuduliku riskianalüüsi, töötajate väljaõppe ja juhendamisega, ohutusjuhenditega, sisekontrolliga, töövahendi kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuete rikkumisega, töökeskkonnaspetsialisti ja -voliniku määramata ning isikukaitsevahendite arvestuse tagamata jätmisega¹.

Tööinspektsiooni 2013. aastal läbiviidud sihtkontrolli „Töötervishoiuteenuse korraldamine ettevõttes“ eesmärgiks oli saada ülevaade kas ja kuidas korraldavad tööandjad töötajate tervisekontrolli ning kas mõistetakse tervisekontrolli vajadust tööga seotud haigestumiste õigeaegsel avastamisel. Selgus, et 92% (külastati 85 ettevõtet) külastatud ettevõtetest oli töötajate tervisekontrolli korraldanud. 22% kontrollitud ettevõtetes esines olukordi, kus töötaja (või töötajad) oli keeldunud tervisekontrolli minemast. Tööandja ei olnud korraldanud 45% juhtudest tervisekontrolli töötaja tööleasumisel esimese kuu jooksul. Valdavalt peeti kinni (71%) töötervishoiuarsti poolt määratud töötaja taastlõuendamise tähtsust. Üldjuhul on rakendatud ettevõtetes (67%) töötervishoiuarsti poolt antud soovitusi töötajate töövõime säilitamiseks. Kolmandikul juhtudest on jäänud tööandjatele arusaamatuks, mida on töötervishoiuarst soovitanud töötajate töövõime ja töökeskkonna parendamiseks teha².

Eestis inspekteeriti 2013. aastal 3047 ettevõtet, töö peatati 287-s töökohas (Lätis 24-s, Leedus 177-s) ja keelati 534 töövahendi kasutamine (Lätis vastavalt 25, Leedus 40). Eestis registreeriti 2013. aastal kutsehaigus 56 inimesel (2012. a – 57, 2011. a – 87, 2010.a - 104), Lätis 676 inimesel (2012. a – 807, 2011. a – 822, 2010.a 1150) ning Leedus 256 inimesel (2012. a – 282, 2011. a – 250, 2010.a - 313)³.

Töökeskkonna ohutegurid võivad põhjustada töötaja töövõime vähenemise, mis kokkuvõttes registreeritakse töötervishoiuarstide poolt kas tööst põhjustatud haigusena (TPH) või kutsehaigusena (KH). Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse⁴ alusel on **kutsehaigus (KH)** haigus, mille on põhjustanud kutsehaiguste loetelus nimetatud töökeskkonna ohutegur või töö laad. Kutsehaiguse diagnoosimisel lähtub töötervishoiuarst sotsiaalministri määrusest nr 66

¹ Tööinspektsioon. Töötervishoiu ja tööohutuse järelevalve

http://www.ti.ee/fileadmin/user_upload/failid/dokumendid/Meedia_ja_statistika/Toetervishoiu_ja_toeohutuse_jaerelvalve/TT_ja_TO_2013.pdf

² Tööinspektsioon. Üleriigiline sihtkontroll Töötervishoiuteenuse korraldamine ettevõttes 2013. a

http://www.ti.ee/fileadmin/user_upload/failid/dokumendid/Meedia_ja_statistika/Sihtkontrollid/2013_Tootervishoiuteenuse_korraldamine_ettevottes_kokkuvote.pdf

³ Tööinspektsioon. Järelevalve tegevuse võrdlustabel Eesti-Läti-Leedu 2010-2013

http://www.ti.ee/fileadmin/user_upload/failid/dokumendid/Meedia_ja_statistika/Toetervishoiu_ja_toeohutuse_jaerelvalve/vordlustabel_2013.pdf

⁴ Töötervishoiu ja tööohutuse seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/129062014080>

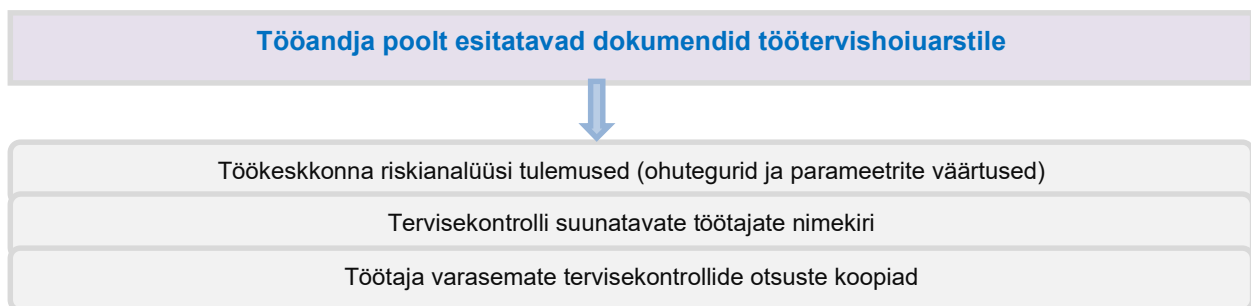
kutsehaiguste loetelu⁵, mille alusel loetakse haigus kutsehaiguseks kui selle on põhjustanud määruses nimetatud töökeskkonna ohutegur. Kutsehaiguse diagnoosib töötervishoiuarst, kes teeb kindlaks töötaja tervise seisundi ning kogub andmed töötaja praeguste ja varasemate tööolude ning töö laadi kohta. **Tööst põhjustatud haigus** (TPH) on töökeskkonna ohuteguri põhjustatud haigus, mida ei loeta kutsehaiguseks. Tööst põhjustatud haiguse diagnoosib samuti töötervishoiuarst.

Töölepingu seadusest⁶ tulenevalt ei tohi tööandja töölepingut üles öelda põhjusel, et töötaja ei tule lühiajaliselt toime tööülesannete täitmisega tervise seisundi tõttu. Tööandja võib töölepingu erakorraliselt üles öelda töötajast tuleneval mõjuval põhjusel, mille tõttu ei saa mõlemapoolseid huve järgides eeldada töösuhete jätkamist, näiteks töötaja ei ole pikka aega tulnud toime tööülesannete täitmisega tervise seisundi tõttu, mis ei võimalda töösuhet jätkata (töövõime vähenemine tervise seisundi tõttu). Töövõime vähenemist tervise seisundi tõttu eeldatakse, kui töötaja tervise seisund ei võimalda tööülesandeid täita kuu jooksul.

Tööandja roll tervisekontrolli korraldamisel

Töötervisehoiu ja tööohutuse seaduse alusel on tööandjal kohustus korraldada tervisekontroll töötajatele, kelle tervist võib tööprotsessi käigus mõjutada töökeskkonna ohutegur. Tervisekontrolli korraldamist reguleerib 24.04.2003 sotsiaalministri määrus nr 74 töötaja tervisekontrolli kord⁷. Tervisekontroll viiakse läbi tööandja kulul.

Töötaja tervisekontroll algab esmase tervisekontrolliga tööle asumise esimese kuu jooksul ning edaspidi töötervishoiuarsti näidatud ajavahemiku järel, kuid mitte harvem kui üks kord kolme aasta jooksul.

Töötajate tervisekontrolli aluseks on riskianalüüsi tulemused, millest peavad selguma töökeskkonna ohutegurid, millega töötaja töökohal kokku puutub ja mis võivad põhjustada töötajale tööga seotud haigestumist ning nende ohutegurite mõju ja kestus töötajale tööpäeva või töönädala jooksul. Tööandja peab esitama töötervishoiuarstile riskianalüüsi tulemused enne töötajate tervisekontrolli, kuid vastavalt töötaja tervisekontrolli korrale on töötervishoiuarsti kohustus tutvuda töökohal töötaja töökeskkonna ja töökorraldusega.

⁵ Sotsiaalministri 09.05.2005 määrus nr 66 Kutsehaiguste loetelu <https://www.riigiteataja.ee/akt/897867>

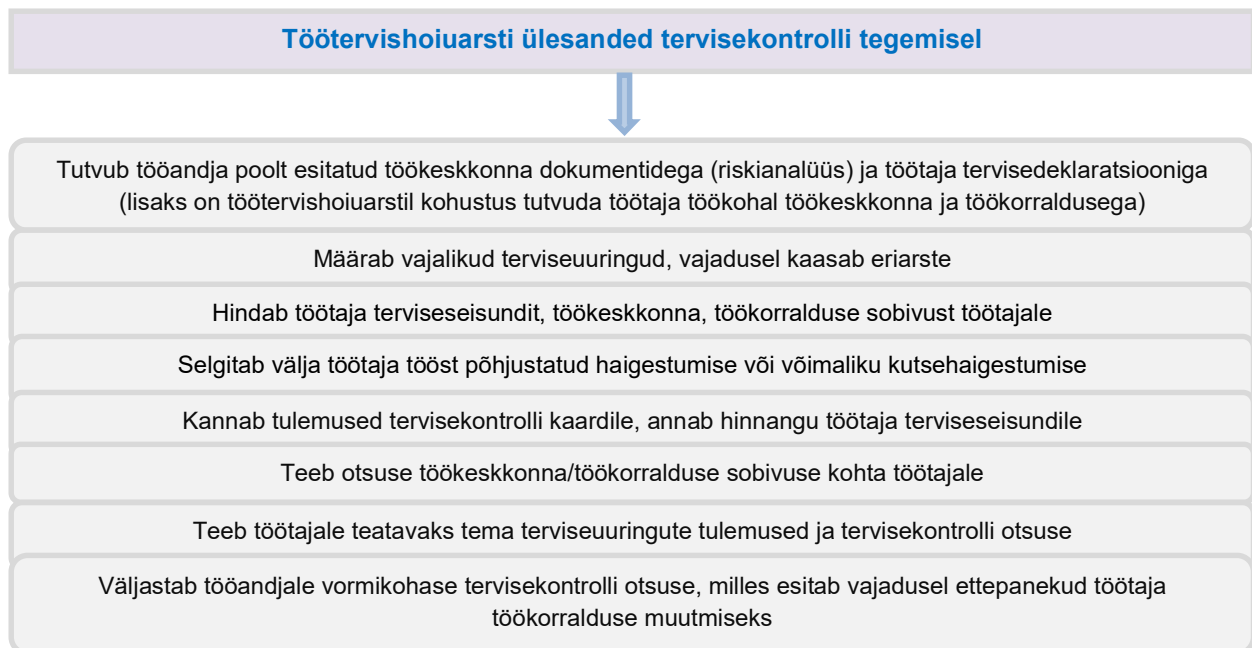
⁶ Töölepingu seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/122122012030>

⁷ Sotsiaalministri 24.04.2003 määrus nr 74 Töötajate tervisekontrolli kord <https://www.riigiteataja.ee/akt/1005703>

Tööinspektsiooni järelevalve tulemused näitavad, et riskianalüüsi korraldamine on olnud läbi aastate suurimaks probleemiks. Aastal 2013 kontrolliti töötervishoiu ja tööohutuse järelevalve käigus kokku 2665 ettevõtet, mis hõlmas 18% üle viie töötajaga ettevõtetest Eestis. Riskianalüüs puudus nendest 351 ettevõttes ning puudulikult oli korraldatud või vajas täiendamist 385 ettevõtte riskianalüüs¹. 2013. a aruande põhjal oli külastusega hõlmatud töötajate arvuks 104 593.

Töötervishoiuarsti roll tervisekontrolli teostamisel

Töötajate tervisekontrolli teeb töötervishoiuarst tööandja poolt esitatud dokumentide ja töötaja tervisedeklaratsiooni alusel.

Vabariigi Valitsuse määruse nr 75 Tööõnnetuse ja kutsehaigestumise registreerimise, teatamise ja uurimise kord⁸ alusel peab töötervishoiuarst teatama kutsehaigestumisest kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hiljemalt viie päeva jooksul pärast haiguse diagnoosimist tööandjale, Tööinspektsiooni kohalikule asutusele ja töötaja töötervishoiuarsti juurde suunanud arstile.

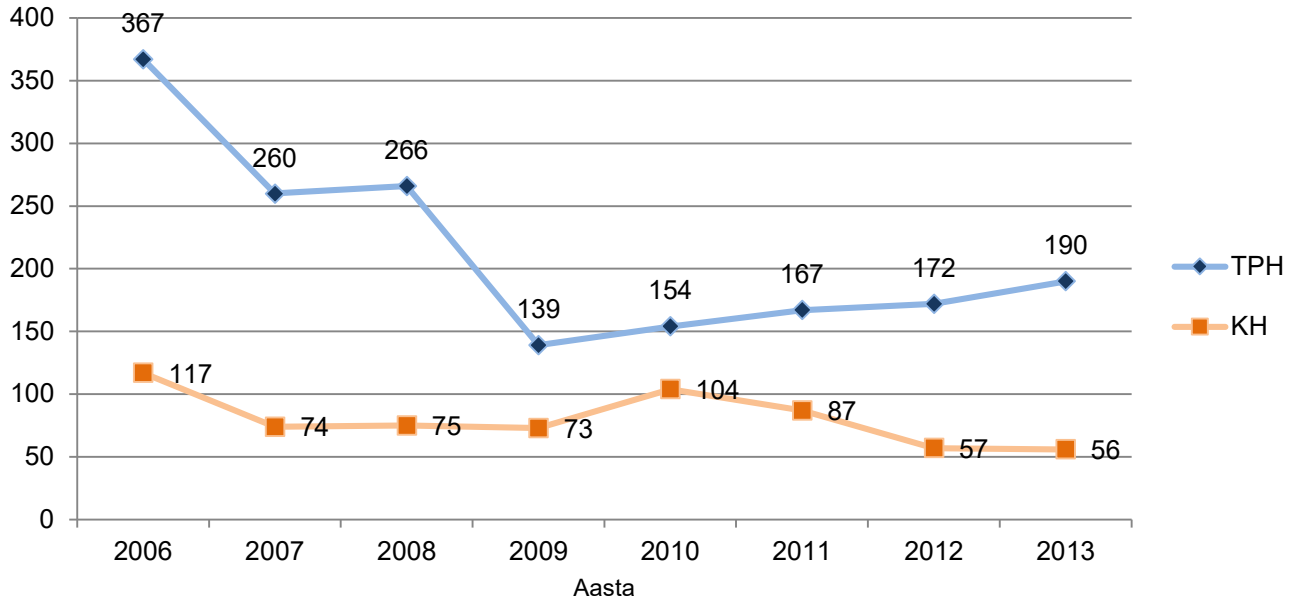
Kutsehaigestumine ja tööst põhjustatud haigestumine 2013. aastal

2013. aastal diagnoositi kutsehaigestumine 56 isikul ja tööst põhjustatud haigestumine registreeriti 190 juhul. Võrreldes eelmiste aastatega on tõusnud tööst põhjustatud haigestumiste arv (joonis 1), mis võib viidata:

- 1) töötajate töövõime vähenemisele;

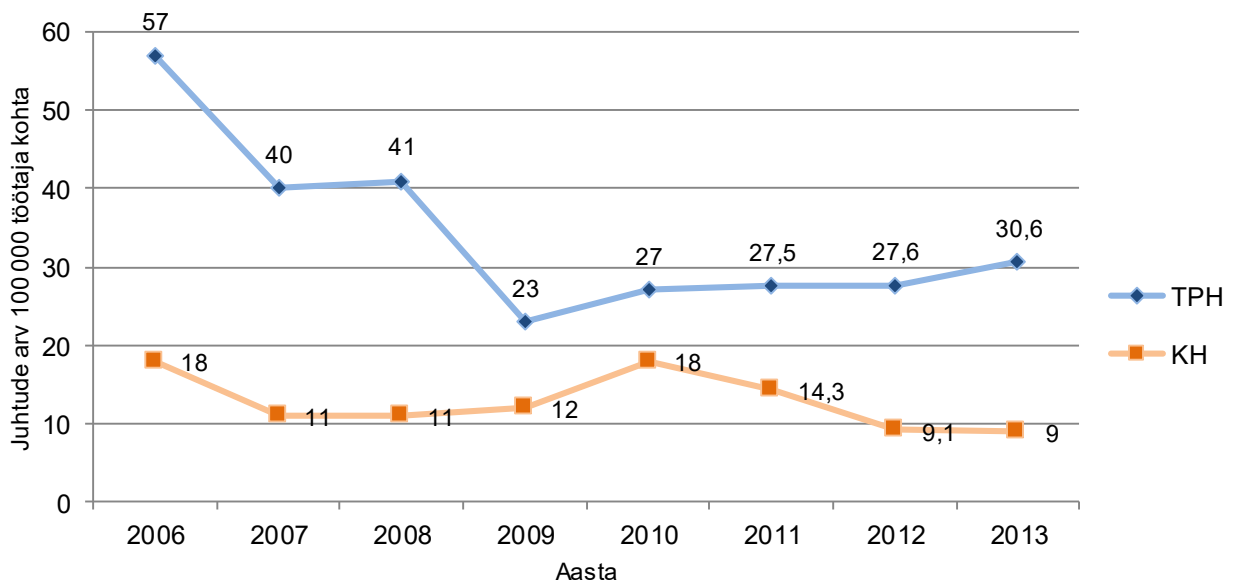
⁸ Vabariigi Valitsuse 03.04.2008 määrus nr 75 Tööõnnetuse ja kutsehaigestumise registreerimise, teatamise ja uurimise kord <https://www.riigiteataja.ee/akt/12950663>

- 2) arstide teadlikkuse tõusule, et suunata töötaja haiguse kahtluse korral töötervishoiuarsti juurde;
- 3) töötajate teadlikkuse suurenemisest oma tervisest ja töövõimest;
- 4) arstide võimekuse suurenemisele seoses tööst põhjustatud haiguste diagnoosimisega.

Joonis 1. Kutse- ja tööst põhjustatud haigusjuhtude arv aastatel 2006–2013.

Aastal 2013 diagnoositi 9,0 KH juhtu ja 30,6 TPH juhtu 100 000 töötaja kohta.

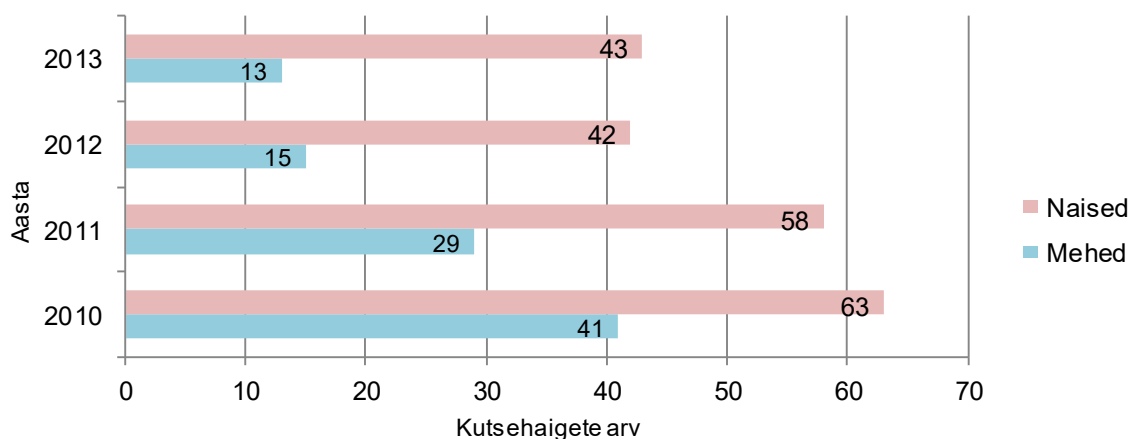

Joonis 2. KH ja TPH juhud 100 000 töötaja kohta aastatel 2006–2013.

Statistikaameti andmetel oli 2013. aastal tööga hõivatud 621 300 inimest kõikidel tegevusaladel (EMTAK 2008 järgi tegevusalad) kokku.

Kutsehaigestumine 2013. aastal

2013. aastal registreeriti kutsehaigestumisi rohkem naistel kui meestel. Töötervishoiuarstid diagnoosisid kutsehaigestumise 56 isikul, nendest olid 43 (77%) naised ja 13 mehed (23%) - joonis 3. Haigestunute keskmine vanus oli 51,7 eluaastat, neist meestel 54,6 ja naistel 50,8 eluaastat. Kutsehaigestumine diagnoositi ka nooremal kui 30-aastasel töötajal.

Joonis 3. Naise ja meeste arv kutsehaigestumisel.

Sundasendid, korduvad jõu rakendamist nõudvad samatüübilised liigutused, raskuste käsitsi teisaldamine, füüsiline töö koormusega kätele, õlavöötmele, seljale, jalgadele olid sagedasemad füsioloogilised ohutegurid, mis olid kutsehaigestumise põhjuseks. Füüsilikest ohuteguritest leidis enim märkimist ülenormatiivne müra, mikrokliima ja kokkupuude vibratsiooniga. Lisaks oli paar kutsehaigusjuhtu seotud kokkupuutest kemikaalidele ja hingamisteid ärritavate ainetega.

Naiste hulgas diagnoositi kutsehaigestumisi enim klienditeenindajatel, tootmistöölistel, lüpsjatel, maalritel, juuksuritel, õmblejatel ja kokkadel. Meeste hulgas diagnoositi kutsehaigestumine näiteks lukksepal, tootmistöölisel, ehitajal, traktoristil, tiseril, teetöölistel, valvuril.

Kutsehaigustest diagnoositi enim luulihaskonna- ja sidekoehaiguseid (79%). Järgnesid närvisüsteemihaigused (15%), kõrva- ja nibujätkehaigused (3%), hingamiselundite haigused (1%) jm (tabel 1).

Tabel 1. Aastal 2013 diagnoositud kutsehaiguste osakaal

Kutsehaigus	2013
1. Luulihaskonna- ja sidekoehaigused M00-M99	79%
2. Närvisüsteemihaigused G00-G99	15%
3. Kõrva- ja nibujätkehaigused H60-H95	3%
4. Hingamiselundite haigused J00-J99	1%
5. Vereringeelundite haigused I00-I99	0,5%
6. Naha- ja nahaaluskoe haigused L00-L99	0,5%
7. Välispõhjused S00-T98	0,5%
8. Tervise seisundit mõjustavad tegurid Z00-Z99	0,5%

Selgitus: jaotised Z00-Z99 on ette nähtud juhtudeks, kui "diagnoosi" või "probleemina" märgitakse muud olukorrad kui jaotistes A00-Y89 klassifitseeritavad haigused, vigastused või välispõhjused.

Aastal 2013 diagnoositi 56 kutsehaigestunud kokku 179 haigust (tabel 2), see tähendab, et ühel isikul on üldjuhul mitu kutsehaiguse diagnoosi.

Tabel 2. Kutsehaiguste diagnoosid 10. rahvusvahelise haiguste klassifikatsiooni (RHK-10) koodide järgi.

Diagnoos	RHK-10 kood	Diagnooside arv
Närvisüsteemihaigused	G00-G99	Kokku 26
Karpaaltunneli sündroom	G56.0	23
Küünarluu- ehk ulnaarnärvi kahjustus	G56.2	3
Kõrva- ja nibujätkehaigused	H60-H95	Kokku 5
Müratekkene kuulmisnõrkus	H83.3	5
Vereringeelundite haigused	I00-I99	Kokku 1
Raynaud' sündroom	I73.0	1
Hingamiselundite haigused	J00-J99	Kokku 2
Segatüüpi astma	J45.8	1
Bronhiaalastma	J45.0	1
Naha- ja nahaaluskoe haigused	L00-L99	Kokku 1
Ärritav kontaktdermatiit	L24	1
Lihaskonna- ja sidekoehaigused	M00-M99	Kokku 142
Täiskasvanute Kienböcki tõbi	M93.1	1
Muud polüartroosid	M15.8	5
Liigesevalu	M25.5	17
Nimme ja muude lülivaheketaste haigusseisundid radikulopaatiaga	M51.1	4
Nimmevalu	M54.5	4
Muud sünoviaalkesta- ja kõõlusetupepõletikud	M65.8	6
Rakenduse, ülepingutuse ja survega seotud pehmete kudede muud haigusseisundid	M70.8	32
Õla liiteline liigesekihnapõletik ehk adhesiivne kapsuliit	M75.0	2
Õlavarre pöörajahaste kõõluskätise sündroom	M75.1	23
Küünarnuki limapaunapõletik ehk -bursiit	M70.2	1
Kodarlau tikkeljätke kõõlusetupepõletik [de Quervain]	M65.4	1
Keskmine põndapealispõletik ehk mediaalne epikondüliit	M77.0	5
Õlalimapaunapõletik ehk -bursiit	M75.5	2
Muud entesopaatid	M77	4
Kakspealihase kõõlusepõletik ehk tendiniit	M75.2	3
Külgmine põndapealispõletik ehk lateraalne epikondüliit	M77.1	19
Dorsalgia ehk seljavalu	M54	2
Muud õlakahjustused	M75.8	1
Liigesekõhre muud haigusseisundid	M24.1	1
Liigese muud täpsustatud haigusseisundid	M25.8	1
Sidemete ehk ligamentide haigusseisundid	M24.2	6
Õlanuki kiildumise sündroom	M75.4	1
Muud esmased pöidla karpometakarpaalliigese artroosid	M18.1	1
Vigastused, mürgistused ja teatavad muud välispõhjuste toime tagajärjed	S00-T98	Kokku 1
Vibratsiooni toime	T75.2	1

Tervise seisundit mõjustavad tegurid	Z00-Z99	Kokku 1
Ortopeediliste liigeseimplantaatide olemasolu	Z96.6	1

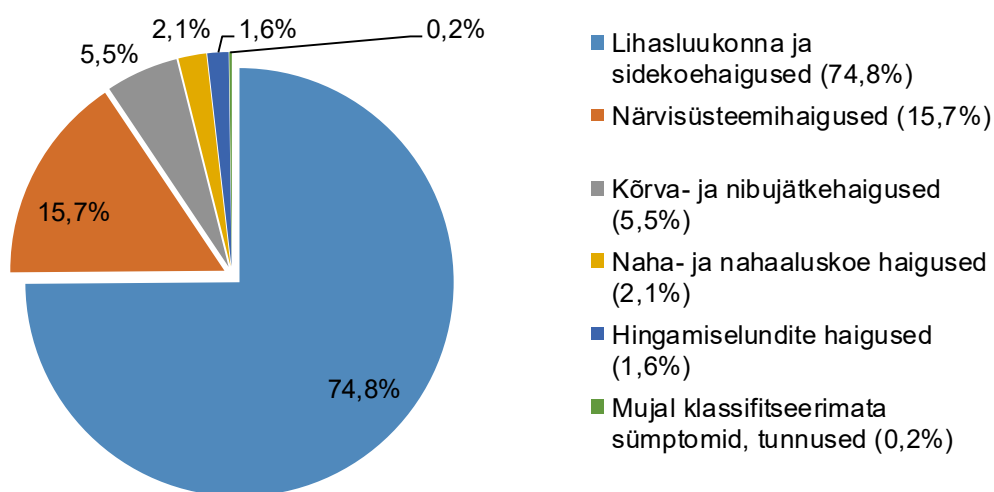
Selgitus: jaotised Z00-Z99 on ette nähtud juhtudeks, kui "diagnoosi" või "probleemina" märgitakse muud olukorrad kui jaotistes A00-Y89 klassifitseeritavad haigused, vigastused või välispõhjused.

Närvisüsteemihaigustest diagnoositi kõige rohkem karpaaltunneli sündroomi, sisekõrvahaigustest diagnoositi müratekkelist kuulmisnõrkust ning lihasluukonna- ja sidekoehaigustest rakenduse, ülepingutuse ja survega seotud pehmete kudede muud haigusseisundeid.

Tööst põhjustatud haigestumine 2013. aastal

Töötervishoiuarstid diagnoosisid 2013. aastal tööst põhjustatud haigestumisi kokku 190 isikul, kelle hulgas oli 73 (38%) meest ja 117 (62%) naist. Haigestunute keskmine vanus oli 51,8 eluaastat, naistel 51,2 ja meestel 52,7 eluaastat.

Tööst põhjustatud haigestumise korral diagnoositi sagedamini lihasluukonna ja sidekoehaiguseid (74,8%), järgnesid närvisüsteemihaigused (15,7%), kõrva- ja nibujätkehaigused (5,5%), naha- ja nahaaluskoe haigused (2,1%), hingamiseldite haigused (1,6%) ja mujal klassifitseerimata sümptomid (0,2%) - joonis 5.

Joonis 4. Tööst põhjustatud haiguste osakaalud 2013. aastal.

Selgitus: mujal klassifitseerimata sümptomid, tunnused (R00-R99) - sisaldab laboratoorsete, kliiniliste või muude uuringutega tuvastatud sümptomeid, tunnuseid ja ebanormaalsusi ning ebamääraseid haigusseisundeid, millele ei saa panna mujal klassifitseeritud diagnoosi.

Põhilised töökeskkonna ohutegurid, mis põhjustasid töötajate tööst põhjustatud haigestumise, olid seotud füsioloogiliste ohuteguritega: raskuste käsitsi teisaldamine, korduvad liigutused, sundasendid. Tööst põhjustatud haigestumine diagnoositi enim õmblejatel, loomakasvatajatel, puidutöötajatel, kokkadel.

Töötervishoiuarstid diagnoosisid 190 isikul kokku 433 haigust (tabel 3). Lihaskonna- ja sidekoehaigustest diagnoositi kõige rohkem rakenduse, ülepingutuse ja survega seotud pehmete kudede muud haigusseisundid, liigesevalu ja õlavare pöörjalihaste kõõluskätise sündroomi, närvisüsteemihaigustest diagnoositi enim karpaaltunneli sündroomi.

Tabel 3. Tööst põhjustatud haiguste diagnoosid rahvusvahelise haiguste klassifikatsiooni (RHK-10) koodide järgi

Diagnoos	RHK-10 kood	Diagnooside arv
Närvisüsteemihaigused	G00-G99	Kokku 68
Karpaaltunneli sündroom	G56.0	61
Küünarluu ehk ulnaarnärvi kahjustus	G56.2	5
Ravimitekkene polüneuropaatia	G62.0	1
Muu düstoonia	G24.8	1
Kõrva- ja nibujätkehaigused	H60-H95	Kokku 24
Müratekkene kuulmisnõrkus	H83.3	15
Kahepoolne neurosensoorne kuulmisnõrkus	H90.3	8
Kõrvavile ehk tinnitus	H93.1	1
Hingamiseldite haigused	J00-J99	Kokku 7
Täpsustamata astma	J45.9	1
Segatüüpi astma	J45.8	3
Muu täpsustatud krooniline obstruktiivne kopsuhaigus	J44.8	1
Krooniline bronhiit	J41.8	1
Mujal klassifitseerimata kopsueosinofiilia	J82	1
Naha- ja nahaaluskoe haigused	L00-L99	Kokku 9
Muude toimirite põhjustatud allergiline kontaktdermatiit	L23.8	1
Metallide põhjustatud allergiline kontaktdermatiit	L23.0	2
Muude kemikaalide põhjustatud allergiline kontaktdermatiit	L23.5	3
Muud täpsustatud dermatiidid	L30.8	1
Kosmeetikumide põhjustatud allergiline kontaktdermatiit	L23.2	1
Muude toimirite põhjustatud ärritav kontaktdermatiit	L24.8	1
Lihaskonna ja sidekoehaigused	M00-M99	Kokku 324
Rakenduse, ülepingutuse ja survega seotud pehmete kudede muud haigusseisundid	M70.8	82
Liigesevalu	M25.5	58
Õlavare pöörjalihaste kõõluskätise sündroom	M75.1	43
Nimmevalu	M54.5	22
Muud sünoviaalkesta- ja kõõlusetupepõletikud	M65.8	8
Keskmine põndapealispõletik ehk mediaalne epikondüliit	M77.0	15
Muud polüartroosid	M15.8	6
Külgmine põndapealispõletik ehk lateraalne epikondüliit	M77.1	31
Plõksuv sõrm	M65.3	2
Nimme ja muude lülivaheketaste haigusseisundid radikulopaatiaga	M51.1	8
Muud entesopaatiaid	M77	9
Kakspealihase kõõlusepõletik ehk tendiniit	M75.2	3
Õlanuki kiildumise sündroom	M75.4	2
Dorsalgia ehk seljavalu	M54	3

Kõõlusetupemädanik ehk -abstsess	M65.0	1
Muud õlakahjustused	M75.8	2
Randme liigeseümbruspõletik ehk periartriit	M77.2	1
Kooljaluu e ganglion	M67.4	1
Muud täpsustatud pehme koe haigusseisundid	M79.8	1
Kodarluu tikkeljätke kõõlusetupepõletik (de Quervain)	M65.4	5
Kaela lülivaheketta muud haigusseisundid	M50.8	1
Liigese muud täpsustatud haigusseisundid	M25.8	1
Skolioosi muud vormid	M41.8	1
Õla liiteline liigesekihnapõletik ehk adhesiivne kapsuliit	M75.0	1
Õlalimapaunapõletik ehk -bursiit	M75.5	1
Muud teisesed põidla karpometakarpaalliigese artroosid	M18.5	1
Peopesa sidekirme fibromatoos (Dupuytreni kontraktuur)	M72.0	2
Muude liigeste esmane artroos	M19.0	1
Muude lülivahekettaste haigusseisundid	M51	1
Tservikaaldiskide e kaela lülivahekettaste haigusseisundid	M50	1
Esmane kahepoolne põidla karpometakarpaalliigese artroos	M18.0	1
Kaela lülivaheketta haigusseisund radikulopaatiaga	M50.1	1
Kiudsidekoe-lihasevalu ehk fibromüalgia	M79.0	1
Sünoviaalkestapõletik ehk sünoviit	M68.0	1
Täpsustamata artroos	M19.9	1
Sünoviit ja tenosünoviit	M65	1
Liigese muu ebastabiilsus	M25.3	1
Gonartroos ehk põlveliigese artroos	M17	1
Sidemete ehk ligamentide haigusseisundid	M24.2	2
Mujal klassifitseerimata sümptomid, tunnused ja kliiniliste ning laboratoorsete leidude hälbed	R00-R99	Kokku 1
Tunnetuse ning teadlikkusega seotud muud ja täpsustamata sümptomid ning tunnused	R41.8	1

Selgitus: R00-R99 jaotis sisaldab laboratoorsete, kliiniliste või muude uuringutega tuvastatud sümptomeid, tunnuseid ja ebanormaalsusi ning ebamääraseid haigusseisundeid, millele ei saa panna mujal klassifitseeritud diagnoosi. Jaotis sisaldab ebatäpselt määratletud seisundeid ja sümptomeid, mis võrdväärselt viitavad kahele või mitmele haigusele või kahe või mitme elundkonna haigusseisundile.